Algemene beschouwingen begroting 2022 (raad 2 november 2021)

Voorzitter, wederom heeft de raad een uitgebreide begroting mogen ontvangen. Voor de inspanningen van bestuur en personeel daarbij zijn wij erkentelijk en dankbaar.

De begrotingscyclus verwordt steeds meer tot een mallemolen. De raad draait een tijdje in het rond en je weet weliswaar wanneer de molen stopt, maar van de plek waar hij stopt heb je geen idee. In Leudal stappen we op in de aanloop naar de Kadernota, waar we eerst in de vergadering van 13 juli de vaststelling van de 1e raadsrapportage vaststellen en daarna, een weekje later, op 20 juli de Kadernota behandelen. Vervolgens worden in de raadsvergadering van 28 september, nog maar 5 weken geleden, de saldi van de meicirculaire verdeeld. Daar werd bijverteld dat nog niet alles verwerkt is en dat dat pas gaat gebeuren in de septembercirculaire. Die voorzitter, komt pas één raadsvergadering later aan de orde, en dat is volgende week. De raad wordt geacht het collegevoorstel van volgende week nu bij de begroting te betrekken. Als we daar géén rekening mee houden, dan maken we verkeerd beleid, want de uitkomsten van de septembercirculaire zijn de gemeente Leudal gelukkig gunstig gezind. Over de komende 4 jaar, van 2022 t/m 2025 krijgt Leudal extra inkomsten ter hoogte van resp. 3,6 miljoen, 1,5 miljoen, nogmaals 1,5 miljoen en over 2025 tot slot 1,7 miljoen.

Het financiële plaatje van Leudal verandert daarmee totaal. Gelukkig in positieve zin, maar dat aan de hand van deze cijfers een gedegen, stabiel financieel beleid gevoerd kan worden, wagen wij te betwijfelen. In de eerder genoemde Kadernota zei het college dat ‘we voor een financiële uitdaging staan”. Nu, 3 maanden later, is dat beeld helemaal omgekeerd en moeten we ons afvragen of we het geld in de reserves stoppen, die al behoorlijk gevuld zijn, of dat het geld in de begrotingsruimte komt. Waarschijnlijk heeft slechts een enkele bestuurder vooraf inzicht in het gedraai van deze mallemolen, en misschien niet eens het hele college, laat staan de raad.

Wat kan er aan de hand van deze zogenaamde ‘mutaties’ gezegd worden voorzitter? Wat de VVD betreft kunnen we in ieder geval zeggen dat de financiële situatie van Leudal zodanig is dat het niet nodig is dat u bij onze inwoners weer méér Onroerend zaak- belasting ophaalt. Vorig jaar steeg die OZB voor de meeste mensen al met minimaal 5 tientjes. Ons voorstel is dat u het vorig jaar extra opgehaalde geld terug geeft aan de inwoners.

Voor het college is er nu ook helemaal geen noodzaak meer om hondenbelasting te heffen. De VVD is altijd fervent tegenstander geweest van deze verkapte vorm van inkomstenvergaring. Schaf deze dus af, niet incidenteel, maar structureel!

De overige thema`s in de begroting geven ons aanleiding om het volgende op te merken.

Bijna 12% van onze jongeren ontvangt een of andere vorm van jeugdzorg. Dat baart zorgen, want het is 50% meer dan het landelijk gemiddelde. Natuurlijk is onze jeugd niet ongezonder dan elders. Als reden voor dat hoge gebruik wordt genoemd de aanwezigheid van veel zorgaanbieders en het college zegt daarvan dat “veel aanbod veel vraag” genereert. De VVD vindt dat een drogreden. Alsof de aanwezigheid van veel autodealers mensen verleid om vaker een auto te kopen. Voor de VVD is de werkelijke reden natuurlijk dat de toegang tot de jeugdzorg te gemakkelijk is. Veel strikter dan nu moet toezicht gehouden worden op die toegang en er moet vaker “nee” gezegd worden aan de poort. Door een extra bijdrage van 1,7 miljoen uit de rijksmiddelen voldoet Leudal aan haar financiële doelstelling om fors te bezuinigen op de jeugdzorg. Dat het gat daarmee voor 2022 gedicht is, is leuk, maar dat ligt natuurlijk niet aan Leudal zelf. De VVD verlangt daarom ook dat het college zich blijft inspannen om de opgedragen taakstelling voor de komende jaren, op eigen kracht te halen.

Wat betreft de gezondheid van de jeugd bepleiten wij dat er strikt de hand wordt gehouden aan maatregelen ter voorkoming van alcohol- en drugsgebruik.

De VVD onderschrijft de rol die moderne bibliotheken vervullen in de strijd tegen laaggeletterdheid, één van de oorzaken van armoede, en als verspreider van overheidsinformatie, zoals nu bij het verkrijgen van de QR-code.

Vz, wat betreft het thema Veiligheid merken we op dat halverwege juli Leudal met hoogwater te maken kreeg. In Neer en Buggenum slaagden de waterkeringen erin om het water buiten te houden, in Horn lukte dat helaas niet. Een aantal aanwonenden van de Kemp kregen water in huis. We willen het hier niet hebben over de QuickScan van vorige week of over de komende evaluatie van wat goed ging en wat fout. Wat we van het college en andere betrokken overheden wél verlangen, is dat dit de laatste keer was dat mensen water in huis kregen. Dat het gebied tussen Horn en het Lateraalkanaal als retentiebekken dient, weet iedereen. Maar bij die functie hoort wel dat rijzend water ergens een halt wordt toegeroepen, en dat is bij de waterkering die langs de Kemp moet worden aangelegd. Maak daar werk van, want het weer wordt steeds wispelturiger en hoogwater kan zich met de winter voor de deur sneller aandienen dan ons lief is.

We constateren steeds vaker dat er in het buitengebied illegale afvallozingen gebeuren die met de productie van drugs te maken hebben. De actiepunten ter bestrijding van ondermijnende criminaliteit stammen uit de tijd dat de invoering van de RIEC`s aan de orde was, de Regionale Informatie- en Expertise Centra, en dat is 10 jaar geleden. Wij hebben geen zicht op hoe intensief de politie het buitengebied in de gaten houdt, maar voor de VVD kan dit nooit genoeg zijn. Ons buitengebied mag niet verloederen dus zit er boven op, houdt nauw contact met burgers en boeren en laat je dagelijks zien. Noodzakelijk is ook dat als onze bevolking groeit, de omvang van het politiekorps naar rato meegroeit. Komen er duizenden arbeidsmigranten bij, dan moet dat leiden tot méér politie.

Het college stelt zich bij de kop Economische Investeringsagenda letterlijk de vraag: “Hoe komen we tot sloop van overtollige bebouwing?’ (blz 27) en doelt daarbij op leegstaande agrarische bedrijfsgebouwen in het buitengebied. Misschien mogen we het college een suggestie aan de hand doen? We stellen voor om die kosten bij degene te laten die economisch gewin heeft gehaald met die gebouwen. Of suggereert het college dat inwoners van Leudal daar met belastinggeld aan moeten bijdragen?

Als bedrijfsgebouwen worden gebruikt voor de huisvesting van arbeidsmigranten moet ook de eigenaar daarvan ooit aan de lat staan om de kosten van verwijdering voor zijn rekening te nemen. Kom dat bij vergunningverlening contractueel overeen.

Het buitengebied leent zich ook bij uitstek voor de ontwikkeling van kleinschalige toeristische initiatieven. Onze oproep aan het college is om initiatieven niet per definitie in de kiem te smoren vanwege kleine strijdigheden met het bestemmingsplan. We zijn trouwens heel benieuwd wat de resultaten zijn van onze raadsbreed aangenomen motie van 30 juni 2020 om toeristisch- recreatieve ondernemers te prikkelen en stimuleren. Welke resultaten heeft het college geboekt?

Vz, ondernemers moeten kunnen ondernemen, bij voorkeur óók in Leudal. Het bedrijventerrein Ittervoort is binnenkort volgebouwd. Daarom bepleiten wij als VVD om dit bedrijventerrein uit te breiden en wel in de richting van de A2. Daarmee wordt het terrein een zichtlokatie en kan het de concurrentie met bedrijventerrein Nederweert hopelijk aan. Te veel bedrijven uit Leudal verkassen daar naar toe.

Vz de verbreding van de A2 vanuit Eindhoven naar het Zuiden zit er aan te komen. Dat maakt Midden-Limburg en met name Leudal, aan de A2 gelegen, interessant als vestigingsplaats voor bedrijven en voor werknemers om er te wonen. Bijkomend voordeel kan zijn dat de vergrijzing en ontgroening in onze regio mogelijk een halt kan worden toegeroepen. Onze kleine kernen kunnen dan mogelijk beter in staat zijn de noodzakelijke voorzieningen zoals het basisonderwijs overeind te houden. VVD en CDA hebben naar aanleiding van de discussie over het voortbestaan van scholen in kleine kernen in de raad van december 2020 een motie ingediend die raadsbreed gesteund werd. Die droeg het college op om een structuurvisie op te stellen m.b.t. de leefbaarheid, o.a. d.m.v. het behoud van scholen. Aangezien de besluitvorming rond de scholen in Buggenum en Kelpen-Oler nog volop gaande is, vragen wij wat daarmee gedaan is. We zijn overigens verheugd dat mede door onze inspanningen de nieuwe school in Leudal-West op een uitstekende plek aan de rand van Ittervoort is voorzien.

Wat onderwijs betreft, Leudal noch de regio Midden- Limburg, beschikt over onderwijs op HBO-niveau. Dat zal ook niet voor verbetering vatbaar zijn. Wat dan wél belangrijk is, is dat voortgezet onderwijs in Leudal blijft, zeker met het oog op de relatie met het bedrijfsleven. Wij wensen vurig dat St. Ursula in Leudal gevestigd blijft. Misschien kan een gedeelte van het financiële overschot reeds daarvoor aan de kant gelegd worden. Ook achten wij het noodzakelijk dat het niet geoormerkte budget voor onderwijshuisvesting, dat nu grotendeels ergens anders aan opgaat, wordt gereserveerd voor St. Ursula.

Woningbouw vz, zal in Leudal zo mogelijk versneld moeten worden opgepakt, en wel voor diverse doelgroepen. We denken aan woningen voor starters, senioren, kleine huishoudens. Initiatieven van groepen inwoners om gezamenlijk bouwplannen te ontwikkelen juichen wij toe.

De VVD onderschrijft de doelstellingen van het Klimaatakkoord. Als gemeente Leudal hoeven we echter niet voorop te lopen. Nog meer windmolens en zonneweides zijn pas aan de orde als het stroomnet voldoende capaciteit heeft en het potentieel aan zonnepanelen op huizen en andere gebouwen benut is.

Ook de VVD heeft in het verleden gepleit voor een kleiner ambtelijk apparaat. U heeft nu bijna 5 functies afgewaardeerd, anderzijds besloot de raad onlangs tot de invulling met 3 functies. Bij het kleiner maken van het ambtelijk apparaat moet echter wel de kwaliteit ervan gewaarborgd zijn.

Tot zover onze bijdrage aan de algemene beschouwingen.